

Antea Group Archeologie 2016/20

**Bureauonderzoek en Inventariserend
Veldonderzoek d.m.v. boringen**

**Doornboomstraat 22 te Middelbeers, gemeente
Oirschot.**

projectnummer 408648
concept revisie 00
22 februari 2016

Antea Group Archeologie 2016/20

Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek d.m.v. boringen

Doornboomstraat 22 te Middelbeers, gemeente Oirschot.

projectnummer 408648
concept revisie 00
29 februari 2016

Auteurs

M.L. Craane
G. Sophie

Opdrachtgever

CroonenBuro5
Postbus 40
4900 AA Oosterhout Nb

datum vrijgave	beschrijving revisie 00
29 02 2016	concept

goedkeuring
H.J.L.C. Koopmanschap

vrijgave
R. Zuurbier

Inhoudsopgave

Blz.

	Samenvatting	2
1	Inleiding	3
2	Bureauonderzoek	4
2.1	Beschrijving onderzoekslocatie	4
2.1.1	Begrenzing onderzoeks- en plangebied	4
2.1.2	Huidig en toekomstig gebruik	4
2.1.3	Archeologisch beleid	4
2.1.4	Landschappelijke situatie	4
2.1.5	Historische situatie en mogelijke verstoringen	5
2.2	Bekende waarden	5
2.2.1	Archeologische waarden	5
2.2.2	Ondergrondse bouwhistorische waarden	6
2.3	Archeologische verwachting	6
2.3.1	Bestaande verwachtingskaarten	6
2.3.2	Gespecificeerde archeologische verwachting	6
2.4	Conclusies en advies voor vervolgonderzoek	7
3	Veldonderzoek	8
3.1	Doel- en vraagstelling	8
3.2	Onderzoeksoptzet en werkwijze	8
3.3	Resultaten	9
3.3.1	Bodemopbouw	9
3.3.2	Archeologie	9
4	Conclusies en advies	10
4.1	Conclusies	10
4.2	(Selectie)advies	10
	Literatuur en geraadpleegde bronnen	11
	Bijlagen	
1	Archeologische perioden	
2	AMZ-cyclus	
3	Boorbeschrijvingen	
	Kaartbijlagen	

Administratieve gegevens

Projectnummer Antea Group 408648
OM-nummer 3989424100
Provincie Noord-Brabant
Gemeente Oirschot
Plaats Middelbeers
Toponiem Doornboomstraat 22

Kaartblad 51W
Coördinaten 145501/386452 145564/386440
145496/386439 145538/386418

Opdrachtgever CroonenBuro5
Uitvoerder Antea Group
Datum uitvoering februari 2016
Projectteam H.J.L.C. Koopmanschap (projectleider)
M.L. Craane (KNA-archeoloog)
G. Sophie (senior KNA-archeoloog)

Vrijgave conform KNA H.J.L.C. Koopmanschap (senior KNA-archeoloog)
Bevoegd gezag Gemeente Oirschot

Beheer documentatie Antea Group
Vondstdepot nvt

Afbeelding 1. Uitsnede topografische kaart 1:25.000 met ligging plangebied (niet op schaal).

Samenvatting

In opdracht van Croonenburo5 heeft Antea Group een archeologisch onderzoek uitgevoerd ter plaatse van Doornboomstraat 22 te Middelbeers. Het gebied is reeds eerder in 2005 onderwerp geweest van archeologisch onderzoek. Dit rapport richt zich specifiek op het plangebied van nummer 22.

Op basis van het archeologisch bureauonderzoek was de verwachting hoog voor resten uit de ijzertijd en de Romeinse periode, en konden op voorhand resten uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd evenmin uitgesloten worden.

Tijdens de veldfase is geconstateerd dat de bodemopbouw tot voorbij een eventueel archeologisch niveau tot in de top van de C-Horizont is geroerd. Daarnaast zijn op twee plaatsen binnen het nog bestaande pand een diepere onderkeldering aangetroffen.

Op basis van het uitgevoerde veldwerk adviseert Antea Group daarom om de archeologische verwachtingswaarde van het plangebied bij te stellen naar laag en daarmee het onderdeel archeologie binnen de te voeren ruimtelijke procedure af te ronden. Dit is een selectieadvies, ter beoordeling aan de bevoegde overheid.

1 Inleiding

In opdracht van CroonenBuro5 heeft Antea Group een archeologisch bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek door middel van verkennende boringen uitgevoerd voor het plangebied aan de Doornboomstraat 22 te Middelbeers, gemeente Oirschot.

In het kader van de verbouwing en gedeeltelijke sloop van het voormalig gemeentehuis van Oost, West- en Middelbeers dient archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. De ontwikkeling van het gebied naar woningen en een horecagelegenheid zal namelijk gepaard gaan met bodemroerende werkzaamheden.

Voorliggend plangebied maakte in 2005 deel uit van het grotere plangebied 'Dorpshart' waarvoor reeds een archeologisch bureauonderzoek en veldonderzoek is uitgevoerd.¹ De specifieke ontwikkelingen (in locatie en diepte) binnen onderhavig plangebied waren destijds nog niet bekend. Destijds is er binnen voorliggend plangebied dan ook maar één archeologische boring gezet. Conform de vigerende Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, 3.3) kan deze niet als representatief worden beschouwd voor de bodemopbouw in het gehele plangebied. In voorliggende rapportage zijn de resultaten uit het eerder uitgevoerde archeologisch onderzoek gebruikt maar ook geactualiseerd naar de huidige ontwikkeling en archeologische kennis van het gebied.

Het plangebied is gelegen binnen de contouren van het bestemmingsplan 'Kom Middelbeers' uit 2008. Hierin is geen dubbelbestemming 'waarde-archeologie' opgenomen. De gemeente Oirschot kent een erfgoedverordening waarin archeologisch onderzoek verplicht wordt gesteld conform de gemeentelijke archeologische beleidskaart ook in die gevallen waar geen dubbelbestemming is opgenomen in het vigerende bestemmingsplan. De archeologische onderzoeksverplichting volgt daarom uit deze erfgoedverordening.

Het bureauonderzoek en veldonderzoek zijn uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.3.

¹ Gheysen 2005

2 Bureauonderzoek

Het doel van het uitvoeren van een archeologisch bureauonderzoek is het opstellen van een gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied. Daarbij worden vragen gesteld zoals “Waar kunnen we wat verwachten?”

Voor het opstellen van een dergelijke verwachting wordt gebruik gemaakt van reeds bekende archeologische waarnemingen, historische kaarten, bodemkundige gegevens en informatie over de landschappelijke situatie. Een gespecificeerde verwachting gaat in op de mogelijke aanwezigheid, het karakter, de omvang, datering en eventuele (mate van) verstoring van archeologische waarden binnen het plangebied.

2.1 Beschrijving onderzoekslocatie

2.1.1 Begrenzing onderzoeks- en plangebied

Het is van belang een onderscheid te maken tussen plangebied enerzijds en onderzoeksgebied anderzijds. Met plangebied wordt het gebied bedoeld waarop de in de inleiding genoemde plannen en/of werkzaamheden betrekking hebben. Voor het plangebied wordt in de regel ook de ruimtelijke procedure gevoerd waarvan dit archeologisch onderzoek een onderdeel is. Binnen dit gebied kunnen eventueel aanwezige archeologische waarden verstoord worden. Het plangebied wordt in het westen begrensd door de Doornboomstraat en in het noorden door de Snavelbies. De overige grenzen zijn perceelsgrenzen.

Het onderzoeksgebied is het gebied waar informatie over wordt ingewonnen voor het opstellen van de gespecificeerde archeologische verwachting en is groter dan het plangebied zelf. In dit geval wordt een straal van circa 500 m rondom het plangebied gehanteerd. Dit wordt voldoende geacht om relevante informatie te verzamelen om het gespecificeerd verwachtingsmodel op te kunnen stellen. Dit omdat dit onderzoeksgebied een vergelijkbare situatie kent als het plangebied voor onder andere de onderdelen zoals hoogteligging, geomorfologie, historische situatie etc.

2.1.2 Huidig en toekomstig gebruik

Huidig gebruik plangebied

Momenteel is het plangebied bebouwd. Het gebouw is in gebruik geweest als gemeentehuis van de gemeente Oost-, West- en Middelbeers. Sinds 1997 maakt deze voormalige gemeente onderdeel uit van de gemeente Oirschot.

Consequenties toekomstig gebruik

In het plangebied wordt een horecagelegenheid en 6 appartementen gerealiseerd. Daarom wordt een deel van de huidige bebouwing gesloopt. Op die locatie wordt een kelder gerealiseerd.

2.1.3 Archeologisch beleid

Het plangebied is gelegen binnen de contouren van het bestemmingsplan 'Kom Middelbeers' uit 2008. Hierin is geen dubbelbestemming 'waarde-archeologie' opgenomen. De gemeente Oirschot kent echter een erfgoedverordening waarin archeologisch onderzoek verplicht wordt gesteld conform de gemeentelijke archeologische beleidskaart ook in die gevallen waar geen dubbelbestemming is opgenomen in het vigerende bestemmingsplan.

Op de archeologische verwachtingen- en waardenkaart van de gemeente Oirschot is het plangebied gelegen in de historische kern van Middelbeers (paars). Hierbij geldt dat archeologisch onderzoek verplicht is bij plangebied met een oppervlakte van 250 m² die de bodem dieper dan 30 cm beneden maaiveld zullen verstoren.

2.1.4 Landschappelijke situatie

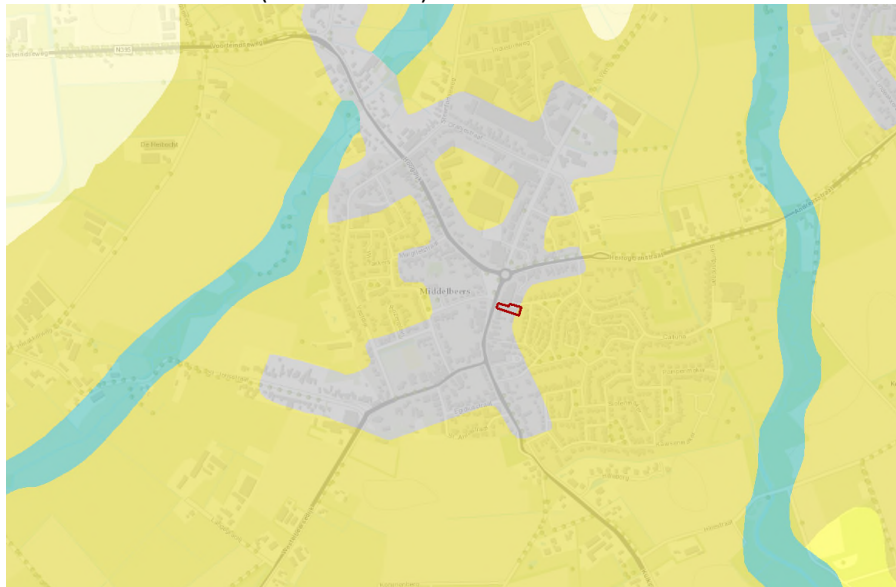
Geologie

Het plangebied behoort tot de Centrale Slenk, een gebied dat door tektonische activiteit een relatief lage ligging heeft gekregen. Op 2,5 km ten zuiden van het plangebied ligt een noordwest-zuidoost georiënteerde breuk, de Feldbiss, die de grens vormt met het tektonisch dalingsgebied van het Kempisch Hoog.

In het vroeg- en middenpleistoceen zijn door de Maas en Rijn grove zanden en grinden afgezet. Nadat de rivieren het gebied hadden verlaten heeft op het zuidelijk liggende Kempische Hoog gedurende het midden- en laatpleistoceen periglaciale erosie plaats gevonden. Hierbij werd het fijnere materiaal geërodeerd en opnieuw in de Centrale Slenk afgezet (*fluvioperiglaciale afzettingen 2 (fijn tot zeer grof zand en leem, gelaagd; deels met planten- en houtresten)*; kaartcode Nu42).

Geomorfologie en AHN

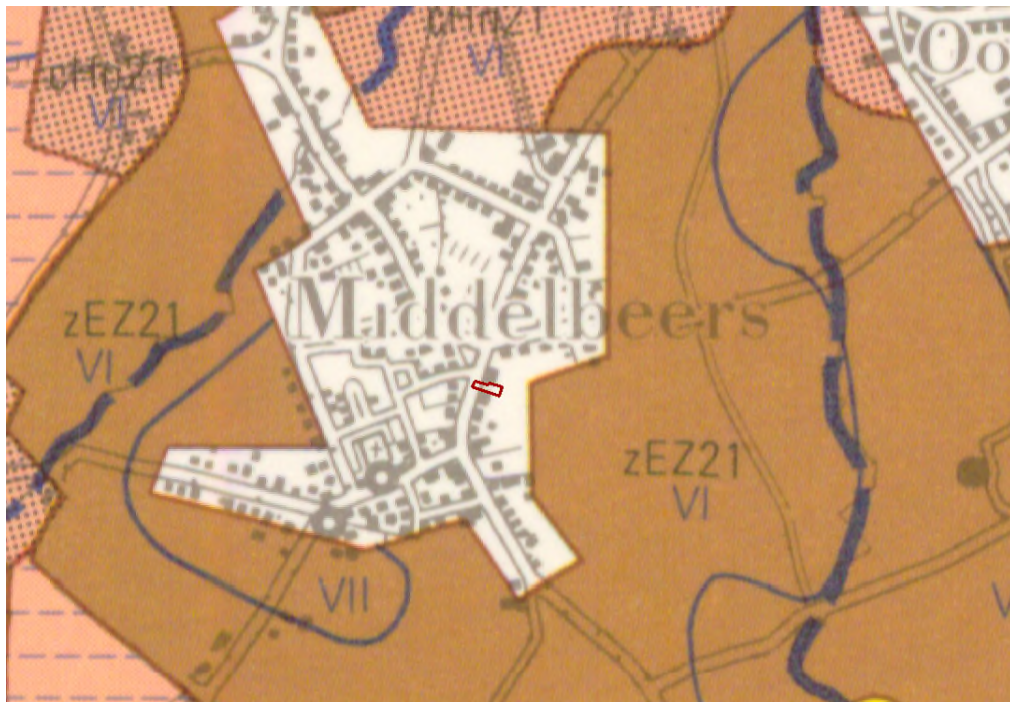
Volgens de geomorfologische kaart ligt het plangebied op een dekzandrug, al dan niet bedekt met oud-bouwlanddek (kaartcode 3L5).

Afbeelding 2. Uitsnede uit de geomorfologische kaart (Legenda: Okergeel (3L5), turquoise (2R5), lichtgeel (2M13), grijs bebouwing).

Bodem en grondwater

Op de bodemkaart ligt het plangebied in de ongekarteerde bebouwde kom van Middelbeers. Bij extrapolatie van de omliggende waarden ligt het plangebied echter op een hoge zwarte enkeerdgrond (zEZ21, leemarm en zwak lemig fijn zand). Dergelijke gronden vindt men over het algemeen terug rond oude dorpen of plaatsen. Deze gronden ontstonden vanaf de dertiende eeuw door het systematische opvoeren van potstalmest op het maaiveld. De zoden en plaggen, gebruikt voor het opvangen van de mest in de stal, vergaan maar gedeeltelijk waardoor het landschap langzaam hoger komt te liggen. Deze geleidelijke ophoging wordt gezien als een goede bescherming voor de mogelijk onderliggende archeologische resten.

Afbeelding 3. Uitsnede uit de bodemkaart

2.1.5 Historische situatie en mogelijke verstoringen

Historische situatie

Middelbeers is een typische akkernederzetting, ontstaan langs een langgerekte plaatse (de huidige Doornboomstraat). Rond 1500 kende Oostel- en Middelbeers samen circa 110 haarden (huizen).² Oostel- en Middelbeers hadden echter toen geen stads- of marktrechten. De historische plattegrond van de kern van Middelbeers in de loop der eeuwen weinig veranderd. De kern ligt aan de splitsing van de wegen naar Westelbeers (de huidige Doornboomstraat), Oostelbeers en Oirschot (de huidige Hertog Janstraat) en Diessen (de huidige Hoogdijk). Op de historische kaarten is de kern van Middelbeers steeds aangegeven als bebouwd. Dit geldt ook voor het westelijk deel van het plangebied.

De nog oorspronkelijke bebouwing langs de Doornboomstraat dateert uit de periode 1900-1920.

² Craane 2013

Afbeelding 4. Uitsnede uit het kadastrale minuutplan 1811-1832.

Afbeelding 5. Uitsnede uit de topografische kaart 1900 (www.topotijdreis.nl).

Mogelijke verstoringen

Het grootste gedeelte van het plangebied is bebouwd. De bouw zal gepaard zijn gegaan met bodemverstoringende werkzaamheden. Het is niet bekend of daarmee de archeologische niveaus verloren zijn gegaan. Daarnaast is mogelijk een deel van de bebouwing onderkelderd maar de omvang en diepteligging van deze onderkeldering is helaas niet nader bekend.

2.2 Bekende waarden

2.2.1 Archeologische waarden

Gegevens uit ARCHIS: AMK-terreinen

Monument 3001 bevindt zich op 500 m naar het westen op een hoge zwarte enkeerdgrond. Hier zijn onder een esdek van ca. 1,10 m dikte Romeinse bewoningssporen aangetroffen (waarneming 39549). De Elsakker heeft daarom de status van archeologisch monument.

AMK-nr	Waarde	Complex	Van	Tot
3001	hoge archeologische waarde	Nederzetting, onbepaald	IJzertijd: 800 - 12 vC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC

Tabel 1. AMK-terreinen binnen onderzoeksgebied (bron: ARCHIS).

Gegevens uit ARCHIS: archeologische waarnemingen

Waarneming 39549 behoort bij het hiervoor vermeldde AMK-terrein.

Waarnr	Complex	Begin	Eind
39549	Nederzetting, onbepaald	IJzertijd: 800 - 12 vC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
445689	Huisplaats, onverhoogd	Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC	Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC
445689	Onbekend	Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC	Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC

Tabel 2. Archeologische waarnemingen binnen onderzoeksgebied (bron: ARCHIS)

Gegevens uit ARCHIS: eerdere onderzoeken

Onderzoeksmelding 9580 betreft het bureau- en veldonderzoek dat in de inleiding is genoemd. Binnen het onderzoeksgebied is slechts één waarderend onderzoek uitgevoerd. Dit betreft een proefsleuvenonderzoek dat is uitgevoerd op circa 350 m ten oosten van het plangebied. Hierbij is geen behoudenswaardige vindplaats aangetroffen.

OM-nr	Uitvoerder	Type onderzoek	Jaar uitvoering
9343	Grontmij	Archeologisch: booronderzoek	2005
9580	Bureau Interdisciplinaire Landschapsanalyse	Archeologisch: booronderzoek	2005
14788	Bureau Interdisciplinaire Landschapsanalyse	Archeologisch: booronderzoek	2005
19997	VUHbs archeologie	Archeologisch: proefputten/proefsleuven	2006
32090	BAAC BV	Archeologisch: booronderzoek	2009
32949	Synthegra BV	Archeologisch: bureauonderzoek	2009

Tabel 3. Eerder uitgevoerde onderzoeken binnen onderzoeksgebied (bron: ARCHIS).

2.2.2 Ondergrondse bouwhistorische waarden

De bebouwing in het plangebied is niet aangemerkt als rijksmonument (www.atlasleefomgeving.nl).

2.3 Archeologische verwachting

2.3.1 Bestaande verwachtingskaarten

IKAW

De Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) is een door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed opgestelde kaart waarop aan de hand van eerder gedane archeologische waarnemingen en de bodemkundige gegevens is aangegeven wat de kans is in een bepaald gebied archeologie aan te treffen: laag, middelhoog of hoog. Zoals de naam al aangeeft gaat het hier - vanwege schaal en extrapolatie - slechts om een ruwe indicatie.

Op de IKAW is het plangebied niet gekarteerd omdat het is gelegen binnen de bebouwde kom van Middelbeers.

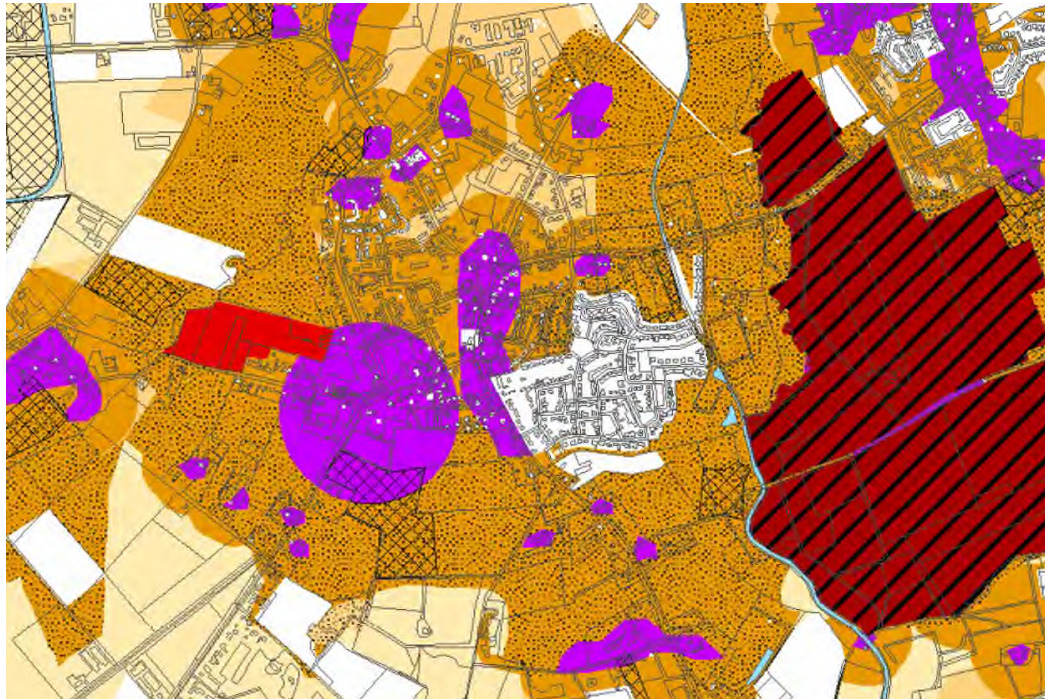
Provinciale verwachtingskaart

Op de Cultuurhistorische waardenkaart (CHW) van de provincie Noord-Brabant geldt er voor het plangebied geen archeologische verwachting omdat deze kaartlaag wordt overgenomen uit de IKAW. De CHW laat ook zien dat het plangebied is gelegen in het cultuurhistorisch landschap Groene Woud en de cultuurhistorische regio de Kempen.

Gemeentelijke verwachtingskaart

Op de archeologische verwachtingen- en waardenkaart van de gemeente Oirschot³ is het plangebied gelegen in de historische kern van Middelbeers (paars). Hierbij geldt dat archeologisch onderzoek verplicht is bij plangebied met een oppervlakte van 250 m² die de bodem dieper dan 30 cm beneden maaiveld zullen verstoren.

³ SRE Milieudienst 2011

Afbeelding 6. Uitsnede uit de gemeentelijke beleidskaart.

2.3.2 Gespecificeerde archeologische verwachting

Op basis van de hiervoor gepresenteerde gegevens is het volgende archeologische verwachtingsmodel opgesteld.

Datering

Onder het esdek zijn in de omgeving sporen van Romeinse en ijzertijdbewoning aangetroffen. Hierdoor is de verwachting voor dergelijke bewoningssporen in het plangebied groot. Op het esdek zelf kunnen bouwresten uit de Nieuwe Tijd worden verwacht. In een ruimere omgeving zijn verschillende steentijdvondsten aangetroffen. De kans op steentijdmateriaal wordt voor het plangebied echter klein geacht door verschillende geomorfologische en/of bodemkundige omstandigheden. Deze omstandigheden gaven namelijk aanleiding tot andere woonomstandigheden en een verschillend milieu.

Complexiteit

Bewoningssporen, ontginningssporen

Omvang

Van puntvondsten tot een vindplaats groter dan het plangebied. (wat is de mogelijke maximale en minimale omvang van de vindplaatsen?)

Diepteligging

Van direct onder de bouwvoor tot direct onder het esdek.

Locatie

Archeologische sporen en vondsten worden in principe in het gehele plangebied verwacht. In het gedeelte van het plangebied direct langs de Doornboomstraat is de kans echter het grootst, van wege de ligging binnen de historische kern. Daar waar in het verleden een onderkeldering is gerealiseerd is de verwachting dat deze dieper reikt dan een eventueel archeologisch niveau en dat daarmee op die locatie archeologische resten niet meer aanwezig zijn.

Uiterlijke kenmerken

Paalsporen, muurwerk, greppels, (water)kuilen en vondstconcentraties.

Mogelijke verstoringen

De bouw van de huidige bebouwing het mogelijk de bodemopbouw in het plangebied verstoord. Het is onbekend in hoeverre de huidige bebouwing onderkelderd is.

2.4 Conclusies en advies voor vervolgonderzoek

Het plangebied is gelegen in de historische kern van Middelbeers wat leidt tot een verwachting op archeologische resten uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd. Daarnaast zijn er in de directe omgeving ook sporen uit de Romeinse tijd en de ijzertijd aangetroffen. Of er binnen het plangebied sprake zal zijn van een archeologische vindplaats is hoofzakelijk afhankelijk van de intactheid van de bodemopbouw.

Bij het eerder genoemde booronderzoek uit 2005 bleek de bodem tot in de (top van de) C-horizont geroerd. Er wordt daarom geadviseerd om in het plangebied een verkennend booronderzoek uit te voeren om de intactheid van de bodemopbouw te kunnen bepalen en ook de diepte van eventuele archeologische lagen. Omdat een groot gedeelte van het plangebied bebouwd is wordt geadviseerd om minimaal één boring inpandig in het gebouw te zetten.

3 Veldonderzoek

3.1 Doel- en vraagstelling

Het doel van het inventariserend veldonderzoek is het toetsen van de archeologische verwachting, zoals deze op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek is opgesteld. Het uitgevoerde onderzoek betreft een inventariserend veldonderzoek door middel van boringen, verkennende fase. Een verkennend onderzoek heeft als doel het in kaart brengen van eventuele verstoringen in de bodem, het verkrijgen van enig inzicht in de bodemopbouw van het gebied en aldus het in kaart brengen van kansrijke en kansarme zones wat betreft archeologie.

Het onderzoek dient antwoord te geven op de volgende vragen:

- Wat is de bodemopbouw en zijn er aanwijzingen voor bodemverstoringen?
- Is er binnen het plangebied een vindplaats aanwezig en/of zijn er archeologische indicatoren aangetroffen die hierop kunnen wijzen? Zo ja, wat is de aard, conserveringstoestand en datering van deze indicatoren/vindplaats?⁴
- Indien archeologische lagen aanwezig zijn; op welke diepte bevinden deze zich en wat is de maximale diepte?
- Waaruit bestaat of bestaan deze archeologische laag of lagen?
- In welke mate wordt een eventueel aanwezige vindplaats verstoord door realisatie van geplande bodemingrepen?
- Hoe kan deze verstoring door plaanpassing tot een minimum worden beperkt?
- In welke mate stemmen de resultaten van het veldwerk overeen met de verwachtingen van het bureauonderzoek?
- Wat zijn de aanbevelingen? Is nader onderzoek noodzakelijk? En zo ja, waaruit kan deze bestaan?

3.2 Onderzoeksoptzet en werkwijze

Datum uitvoering	22 februari 2016
Veldteam	Gerjan Sophie (senior KNA archeoloog)
Weersomstandigheden	Circa 8 graden Celsius, regen
Boortype	Edelman
Methode conform Leidraad SIKB ⁵	Niet van toepassing, het betreft verkennend onderzoek
Aantal boringen	Vier (4)

⁴ Hoewel het aantonen van vindplaatsen geen doel van een verkennend onderzoek is, kan het aantreffen van archeologische indicatoren en/of vindplaatsen niet worden uitgesloten. Daarom is de vraag hier toch opgenomen.

⁵ Tol e.a. 2012

Oriëntatie grid t.o.v. geomorfologie/paleo-landschap	Niet van toepassing, het betreft verkennend onderzoek
Wijze inmeten boringen	Ten opzichte van bestaande topografische kenmerken
Overige toegepaste methoden	Niet van toepassing.
Wijze onderzoek / beschrijving boorkolom	NEN 5104 / ASB
Verzamelmwijze archeologische indicatoren	Brokkelen opgeboorde grond en waarnemen op het oog
Bemonstering	Niet van toepassing.
Vondstzichtbaarheid aan oppervlak	Nihil: betonvloer en braakliggende tuin/ erf
Omschrijving oppervlaktekartering	Niet van toepassing.

Afbeelding 7. Impressie van het plangebied tijdens het veldwerk, gefotografeerd vanaf de straatzijde.

3.3 Resultaten

Voor een overzicht van de boringen wordt verwezen naar de boorprofielen in Bijlage 3 en de situatiekaart in de kaartenbijlage.

3.3.1 Bodemopbouw

De bodemopbouw bestaat bij zowel de boring die in pandig is uitgevoerd als de boringen buiten het pand van boven naar beneden uit een pakket opgebrachte grond, soms afgewisseld met restanten oude A-horizont. Onder dit pakket is een geroerd restant van het oude antropogene (es)dek aangetroffen in boringen 2, 3 en 4. Binnen dit pakket is geen onderscheid te maken in lagen en zijn er ook geen herkenbare restanten van een B- of BC-horizont waargenomen. Onder de oude A-horizont is gelbeige tot bruinbeige matig fijn, zwak tot matig siltig zand aangetroffen, te interpreteren als dekzand. Daaronder is in alle boringen een leempakket aangetroffen, dat alleen in boring vier verhoudingsgewijs dun was. Onder de leem is vervolgens weer matig fijn, zwak siltig zand aanwezig.

De interpretatie van bovenstaande is dat er een dik antropogeen dek in het plangebied aanwezig is geweest, maar dat dit door (bouw)activiteiten geroerd is. De afwezigheid van bodemhorizonten die bij een podzol horen betekent dat bij het ontginnen van het gebied de bodem tenminste tot in de top van de C-horizont gehomogeniseerd is. Mogelijk is in subrecente tijden het antropogene dek ook nog vergraven, gezien het verschil in de top van de C-horizont tussen boring 4 en de overige boringen.

Tijdens het veldonderzoek bleek een kelder aanwezig in het oude gedeelte van het pand, direct aan de straatzijde. In het in de jaren tachtig aangebouwde deel is op twee plaatsen een betonboring uitgevoerd. Daarbij bleek onder de vloer een kelder/ kruipruimte van circa 1 m diep aanwezig te zijn. Mogelijk is dit in het deel van het gebouw uit begin jaren tachtig overal het geval.

Afbeelding 8. Impressie van de kelder in het oude deel van de bebouwing.

3.3.2 Archeologie

Er zijn tijdens het veldonderzoek geen archeologische indicatoren aangetroffen. Het gaat hier echter wel om een verkennende fase van het inventariserend veldonderzoek door middel van boringen. Het doel van de verkennende fase van het veldonderzoek is het in kaart brengen van de bodemopbouw en het aantonen van eventuele bodemverstoringen. De afwezigheid van archeologische indicatoren kan dan ook niet worden beschouwd als indicatie voor de afwezigheid van een archeologische vindplaats. De mate van verstoring van de bodemopbouw is daarvoor echter wel een sterke aanwijzing.

4 Conclusies en advies

4.1 Conclusies

In paragraaf 3.1 is een aantal onderzoeksvragen gesteld. Hier wordt op de voor dit onderzoek relevante vragen ingegaan.

- *Wat is de bodemopbouw en zijn er aanwijzingen voor bodemverstoringen?*
Onder bouw-of cunetzand is, uitgezonderd boring 1, een restant van het antropogene dek (esdek) aanwezig. Daaronder bevindt zich direct de C-horizont en het is duidelijk dat de bodem tot in de oorspronkelijke top van de C-horizont verstoord is.
- *Is er binnen het plangebied een vindplaats aanwezig en/of zijn er archeologische indicatoren aangetroffen die hierop kunnen wijzen? Zo ja, wat is de aard, conserveringstoestand en datering van deze indicatoren/vindplaats?*
Er zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen en de bodemopbouw geeft geen aanleiding te veronderstellen dat er nog archeologische resten aanwezig kunnen zijn.
- *In welke mate stemmen de resultaten van het veldwerk overeen met de verwachtingen van het bureauonderzoek?*
Op basis van het bureauonderzoek was de kans aanwezig dat resten uit de ijzertijd of Romeinse tijd worden aangetroffen vanwege het voorkomen hiervan in de omgeving. Het plangebied behoort tevens tot de historische kern van Middelbeers, waardoor ook een kans bestaat dat resten uit de middeleeuwen of nieuwe tijd worden aangetroffen. Uit eerder uitgevoerd onderzoek in plangebied Dorpshart bleek dat de bodem tot in de top van de C-horizont geroerd was.

Het uitgevoerde veldwerk bevestigt voor voorliggend plangebied van een tot in de top van de C-horizont verstoorde bodem, en daarmee een zeer geringe kans op het in situ voorkomen van archeologische resten. Bovendien bleken delen van de bebouwing onderkelderd.

- *Wat zijn de aanbevelingen? Is nader onderzoek noodzakelijk? En zo ja, waaruit kan deze bestaan?*
Zie paragraaf 4.2

4.2 (Selectie)advies

Op basis van de resultaten van het veldonderzoek adviseert Antea Group de archeologische verwachting voor het plangebied bij te stellen naar laag. Tevens adviseert Antea Group de voorgenomen ontwikkeling mogelijk te maken zonder nader archeologisch onderzoek uit te voeren.

Bovenstaande is een selectieadvies, het nemen van een archeologisch selectiebesluit is voorbehouden aan de bevoegde overheid, in deze de gemeente Oirschot.

Ook voor vrijgegeven (delen van) plangebieden bestaat altijd de mogelijkheid dat er tijdens graafwerkzaamheden toch losse sporen en vondsten worden aangetroffen. Het betreft dan vaak kleine sporen of resten die niet door middel van een booronderzoek kunnen worden opgespoord. Op grond van artikel 53 van de Monumentenwet 1988 dient zo spoedig mogelijk melding te worden gemaakt van de vondst bij de Minister (de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed: telefoon 033-4217456). Een vondstmelding bij de gemeentelijk of provinciaal archeoloog kan ook.

Antea Group
Oosterhout, februari 2016

Literatuur en geraadpleegde bronnen

Barends et. al., 1986: *Het Nederlandse landschap. Een historisch-geografische benadering*. Uitgeverij Matrijs, Utrecht.

Berendsen, H.J.A., 2004 (4^e druk): *De vorming van het land. Inleiding in de geologie en geomorfologie*. Van Gorcum, Assen.

Craane, M.L., 2013: *Spatial Patterns; The Late-Medieval and Early-Modern Economy of the Bailiwick of 's-Hertogenbosch from an Interregional, Regional and Local Spatial perspective*. Universiteit van Tilburg, Tilburg.

Gemeente Oirschot, 2012: *Erfgoedverordening Gemeente Oirschot 2012*. Oirschot.

Gheysen, K., 2005: *Oirschot – Middelbeers (NB), Dorpschart. Archeologisch vooronderzoek*. BILAN, Tilburg.

SRE Milieudienst, 2011: *Archeologische verwachtingen- en waardenkaart*.

Tol, A., P. Verhagen & M. Verbruggen, 2012: *Leidraad inventariserend veldonderzoek. Deel: karterend booronderzoek*. SIKB.

Kaarten

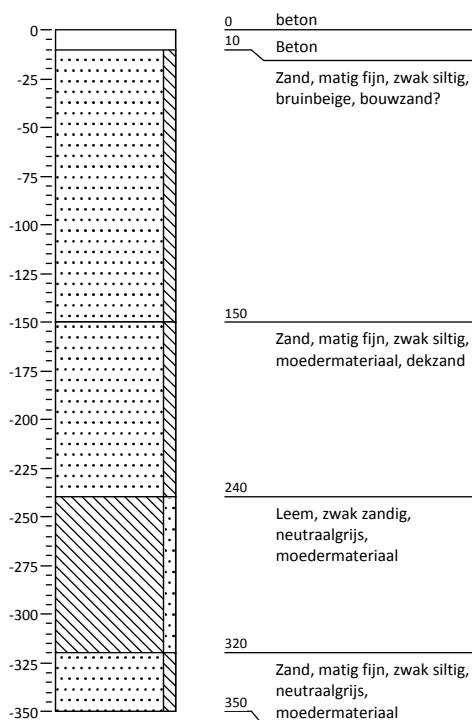
Bodemkaart van Nederland, 1:50000, STIBOKA, kaartblad
Grote Historische Atlas (1830-1855), Wolters Noordhoff, Groningen
Minuutplan ca. 1830 (<http://www.watwaswaar.nl>)
Topografische kaart 1:25000 (<http://kadata.kadaster.nl>)
Topografisch-militaire kaarten 1879, 1900 (www.watwaswaar.nl)

Internet

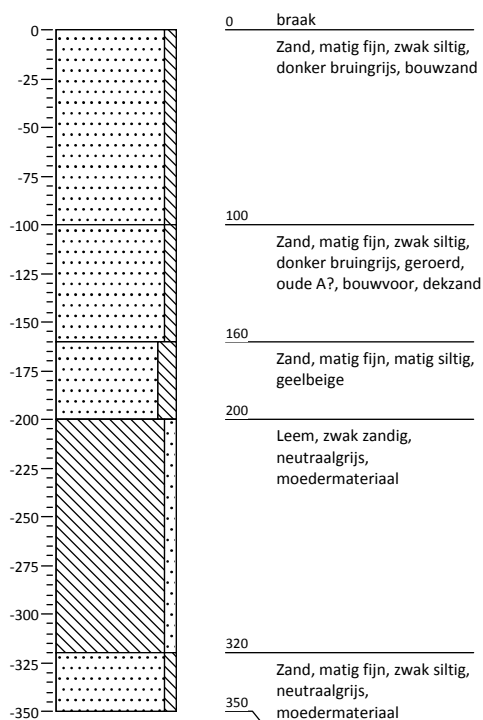
www.ruimtelijkeplannen.nl
<http://www.oirschot.nl/document.php?m=43&fileid=43669&f=ff19e70a564b2b00c594492a7194f675&attachment=0&a=3099>
www.opentopo.nl
archis.cultureelerfgoed.nl
zoeken.cultureelerfgoed.nl
http://handreikingerfgoedenruimte.nl/sites/default/files/practical_example_files/Kaartbijlage%2012.6%20Archeologische%20verwachtingen-%20en%20waardenkaart%20Oirschot.pdf

Bijlage 3: Profielbeschrijvingen met waarnemingen

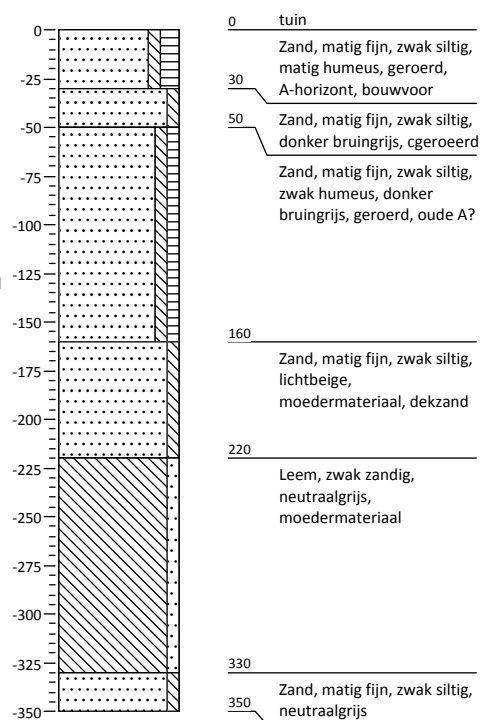
Boring: 01

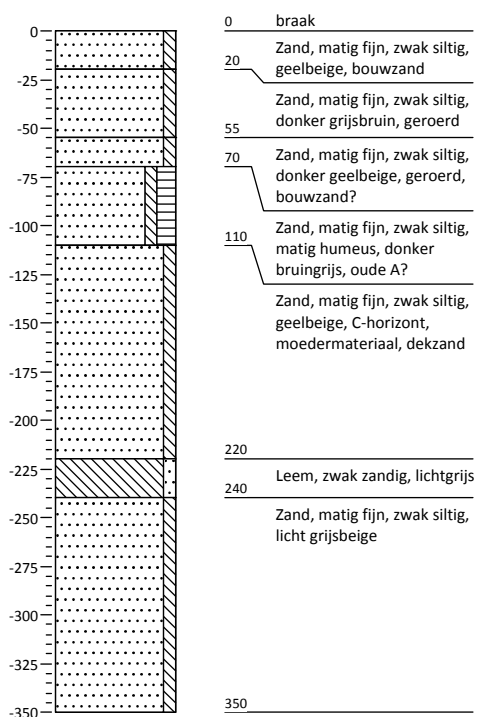
Boring: 02

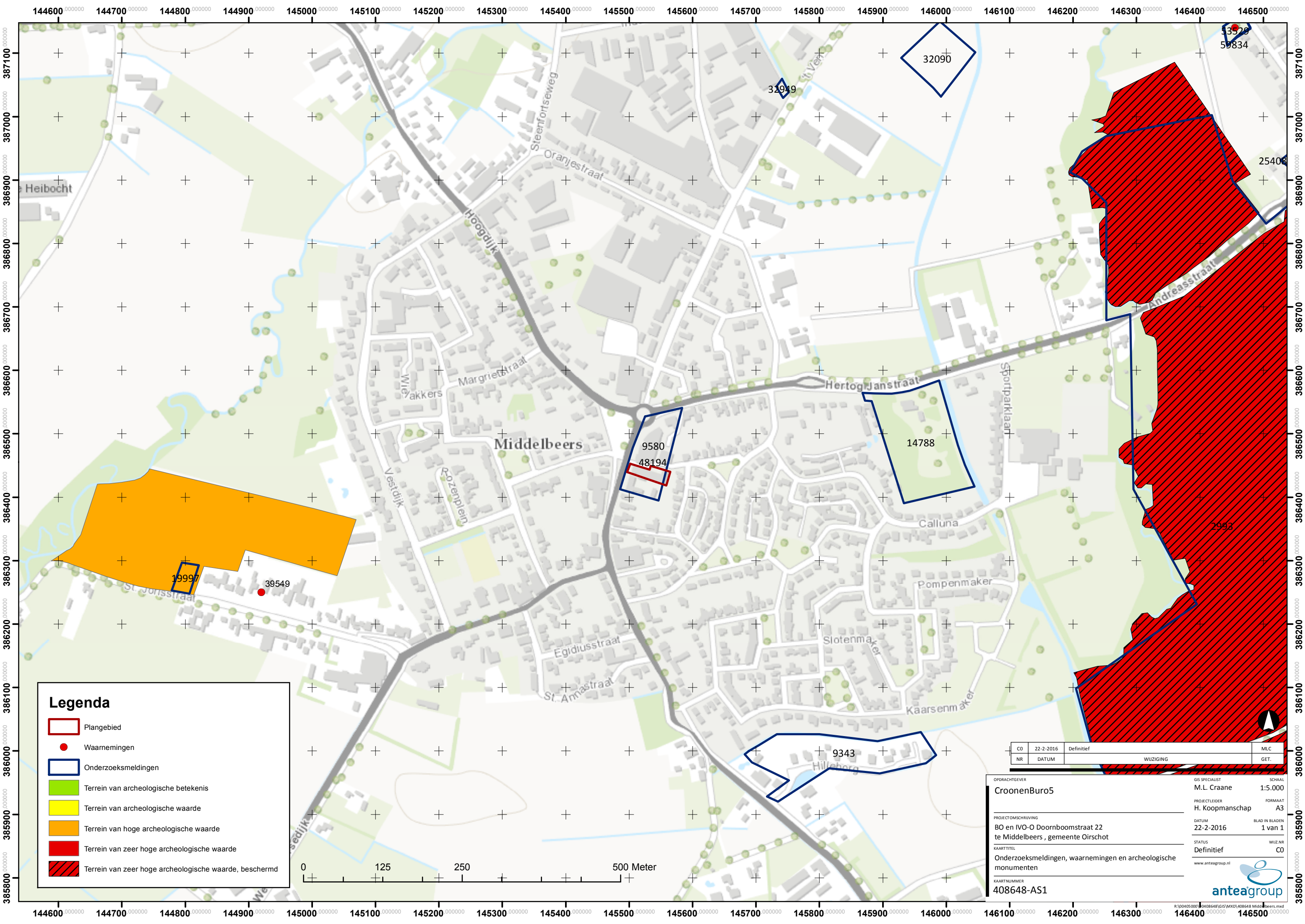

Boring: 03

Boring: 04

Legenda

- Plangebied
- Waarnemingen
- Onderzoeksmeldingen
- Terrein van archeologische betekenis
- Terrein van archeologische waarde
- Terrein van hoge archeologische waarde
- Terrein van zeer hoge archeologische waarde
- Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd

CO	22-2-2016	Definitief	MLC
NR	DATUM	WIJZIGING	GET.

OPDRACHTGEVER

CroonenBuro5

GIS SPECIALIST

M.L. Craane

PROJECTLEIDER

H. Koopmanschap

DATUM

22-2-2016

STATUS

Definitief

KAARTNUMMER

408648-AS1

SCHAAL

1:5.000

FORMAAT

A3

BLAD IN BLADEN

1 van 1

WIJZ.NR

C0

PROJECTOMSCHRIJVING

BO en IVO-O Doornboomstraat 22
te Middelbeers , gemeente Oirschot

KAARTTITEL

Onderzoeksmeldingen, waarnemingen en archeologische
monumenten

www.anteagroup.nl

Legenda

- Plangebied
- Boorpunten
- Waargenomen kelders

0 5 10 20 Meter

C0	22-2-2016	Definitief	MLC
NR	DATUM	WIJZIGING	GET.

OPDRACHTGEVER	GIS SPECIALIST	SCHAAL
CroonenBuro5	M.L. Craane	1:250
PROJECTLEIDER	FORMAAT	
H. Koopmanschap	A3	
DATUM	BLAD IN BLADEN	
22-2-2016	1 van 1	
STATUS	WIJZ.NR	
Definitief	C0	
KAARTNUMMER		
408648-BP1		

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. (0162) 48 70 00
E. Hans.Koopmanschap@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

ISSN: 1570-6273

Copyright © 2015

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Disclaimer

Antea Group aanvaardt op generlei wijze aansprakelijkheid voor schade welke voortvloeit uit beslissingen genomen op basis van de resultaten van archeologisch (voor)onderzoek.